

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1709

29/12/2021

ქ. თბილისი

ქობულეთის მუნიციპალიტეტში, დაბა ოჩხამურში სს „აჭარის წყლის ალიანსის“ ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის (N 1) მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

სს „აჭარის წყლის ალიანსის“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ქობულეთის მუნიციპალიტეტში, დაბა ოჩხამურში ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის სკრინინგის განცხადება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, პროექტის განხორციელება დაგეგმილია ქობულეთის მუნიციპალიტეტში, დაბა ოჩხამურის ტერიტორიაზე, სახელმწიფოს კუთვნილ, 6843 მ² ფართობის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 20.37.01.332). საპროექტო ტერიტორიის GPS კოორდინატებია X – 734637; Y – 4637627. საპროექტო ნაკვეთს დასავლეთიდან ესაზღვრება ქობულეთის დაცული ტერიტორიები, ხოლო ჩრდილოეთით, სამხრეთითა და აღმოსავლეთით - სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები. დოკუმენტის თანახმად, უახლოესი საცხოვრებელი სახლი, ნაკვეთის საკადასტრო საზღვრიდან, დამორებულია დაახლოებით 7-8 მეტრით, ხოლო უშუალოდ გამწმენდის განთავსების ტერიტორიიდან - 90 მ-ით.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულია ხელოვნური ტბორებით ფიტოგაწმენდის ტექნოლოგიის გამოყენება და ე.წ. „აშენებული ჭაობის“ (CW – Constructed Wetland) ტიპის გამწმენდი ნაგებობისა და 1300 მ. სიგრძის საკანალიზაციო ქსელის მოწყობა. გამწმენდი ნაგებობისათვის გათვალისწინებულია საპროექტო ნაკვეთის დასავლეთ ნაწილში 3 ერთნაირი ზომის (600 მ²) CW უჯრედის განთავსება, ზედაპირის საერთო ფართობით 1800 მ². საპროექტო ნაგებობის სიმძლავრე იქნება 1800 მოსახლის ექვივალენტი 50. ჩამდინარე წყლების გაწმენდა გათვლილია 216 მ³/დღ კანალიზაციის სიმძლავრეზე.

სკრინინგის განცხადებაში აღნიშნულია, რომ საპროექტო ნაგებობაში ჩამდინარე წყლები გაივლის ოთხ ძირითად ეტაპს: წინასწარ გაწმენდას (მექანიკური ფილტრი); CW უჯრედების კვების სისტემასა და ტუმბოებს; CW უჯრედებს (სადაც მიმდინარეობს წმენდის ძირითადი პროცესი) და ჩამდინარე წყლების გამსვლელ კამერას. დოკუმენტის თანახმად, CW უჯრედებში ჩამდინარე წყლებისგან დამაბინძურებლების მოცილებისას მიმდინარეობს ფიზიკური, ქიმიური და ბიოლოგიური გარდაქმნის პროცესები.

დოკუმენტის მიხედვით, CW უჯრედებს წინ გააჩნია გისოსებით აღჭურვილი წყლის მიძღები და კვების სტრუქტურა, სადაც თავდაპირველად ხდება წყლის წინასწარი დამუშავება (სკრინინგი). კვების სტრუქტურა წარმოადგენს მარტივ, ავტომატურ

სიფონურ სისტემას, რომელიც დამზადებული იქნება სამი 90°-ანი მუხლისაგან, რომლებიც ჩაისმება ფსკერის ფილაში. თითოეული მუხლი გათვალისწინებული იქნება თითო მოედნისთვის. ხმაურისა და სუნის გავრცელების შესარბილებლად, მიძლები და კვების სტრუქტურა იქნება დახურული ტიპის. ობიექტზე გაწმენდილი წყლები შეგროვდება გამსვლელი კამერის მეშვეობით, სადაც, გაწმენდილი წყლის გადასატუმბად, მოწყობილი იქნება მცირე წარმადობის ტუმბოები.

გამწმენდი ნაგებობიდან გაწმენდილი წყლის გაყვანა გათვალისწინებულია მიწისქვეშა მილსადენის საშუალებით. წყალჩაშვება მოხდება ნაკვეთის სამხრეთ-აღმოსავლეთით, მის საზღვართან გამავალ მცირე ზომის უსახელო მდინარეში. გამწმენდი ნაგებობიდან წყალჩაშვების წერტილამდე დაშორების მიახლოებითი მანძილია 60 მ, ხოლო წყალჩაშვების წერტილის კოორდინატებია: X – 734700; Y – 4637580.

საპროექტო საკანალიზაციო ქსელის მოწყობა დაგეგმილია გამწმენდი ნაგებობის აღმოსავლეთით, სარკინიგზო ხაზის ორივე მხარეს. ქსელის საერთო სიგრძე იქნება 1300 მ, საიდანაც 1120 მ მოწყობილი იქნება DN/OD 110 ტიპის მილებით, ხოლო 180 მ - DN/OD 160 მილებით. მილები დამზადებული იქნება პოლიპროპილენისაგან და განთავსდება 2 მეტრამდე სიღრმეზე 1 მეტრის სიგანის თხრილში. საკანალიზაციო ქსელი თვითდინებით დაუკავშირდება საპროექტო ნაგებობას. ქსელზე მოწყობილი იქნება 188 ჭა, რომელთა დიამეტრები იქნება DN 300, DN 400, DN 600 და DN 1 000 მმ.

პროექტით გათვალისწინებული სამშენებლო სამუშაოების სავარაუდო ხანგრძლივობა დაახლოებით 1 წელიწადს შეადგენს. აღნიშნულ ეტაპზე მოეწყობა საძირკვლები, შესრულდება რკინაბეტონის სამუშაოები, მოეწყობა CW უჯრედები, ხოლო შემდგომ ტერიტორია დასუფთავდება და განხორციელდება რეკულტივაციისა და კეთილმოწყობის სამუშაოები. სკრინინგის განცხადების თანახმად, CW უჯრედების ფსკერზე განთავსდება გეომემბრანა და განხორციელდება მილსადენების ქსელის მონტაჟი. შემდგომ 20-60 მმ ფრაქციის მასალით მოეწყობა 25 სმ სისქის სადრენაჟო ფენა, რომელზეც განთავსდება 5-15 მმ ფრაქციის მასალის 10 სმ სისქის შუალედური ფენა. შუალედური ფენის შემდგომ მოეწყობა 2-16 მმ ფრაქციის მასალის 45 სმ სისქის ზედა ფენა, რომელზეც განხორციელდება ენდემური სახეობის ლერწმის გაშენება (9 ერთ/მ²-ზე).

საკანალიზაციო ქსელის მოწყობის სამუშაოებისას თავდაპირველად განხორციელდება ძველი ქსელისა და ჭების დემონტაჟი და ნარჩენების გატანა, შემდგომ მოხდება წყალარინების ქსელის მილების ჩალაგება, სახლების დაერთება/სამეთვალყურეო ჭების მოწყობა და სამშენებლო სამუშაოებით გამოწვეული დაზიანებების აღდგენა. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, მიწის სამუშაოებისას ამოღებული მასალა, ვარგისიანობის შემთხვევაში, გამოყენებული იქნება თხრილების შესავსებად, ხოლო ზედმეტი მასალა განთავსებული იქნება ადგილობრივ ხელისუფლებასთან შეთანხმებით

დოკუმენტის თანახმად, გამწმენდი ნაგებობისა და საკანალიზაციო ქსელის მშენებლობის ეტაპზე დასაქმებული იქნება დაახლოებით 30 ადამიანი. საპროექტო ნაკვეთის ფარგლებში განთავსდება მცირე ზომის სასაწყობე მეურნეობები. პროექტის მასშტაბიდან გამომდინარე, არ იგეგმება მსხვილი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა და ობიექტზე ბეტონის კვანძის ან სხვა ტიპის სტაციონარული ობიექტების განთავსება. მშენებლობისათვის საჭირო ბეტონი ტერიტორიაზე შემოტანილი იქნება ბეტონმზიდი მანქანებით ან დამზადდება ადგილზე, ხელით. მშენებლობის პროცესში საჭირო ინერტული მასალების შემოტანა განხორციელდება რეგიონში არსებული კარიერებიდან და სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოებიდან.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, პროექტის განხორციელების ეტაპზე წყლის გამოყენება დაგეგმილია, სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით და საჭიროების შემთხვევაში, მშრალი და ქარიანი ამინდის პირობებში, გრუნტით დაფარული ზედაპირების მოსარწყავად. დოკუმენტის თანახმად, ტექნიკური დანიშნულებით წლის განმავლობაში დაგეგმილია დაახლოებით 50-75 მ³ წყლის გამოყენება, რისთვისაც წყალაღება განხორციელდება მიმდებარე დასახლებული პუნქტების წყალმომარაგების ქსელიდან, სამშენებლო მოედანზე მოწყობილი იქნება სამარაგო რეზერვუარი, რომელიც პერიოდულად შეივსება ავტოცისტერნების საშუალებით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, პროექტის განხორციელების ეტაპზე, ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება მოსალოდნელია ავტოტრანსპორტისა და სამშენებლო ტექნიკის ექსპლუატაციის შედეგად. დოკუმენტის თანახმად, სამშენებლო ტერიტორიიდან მოსახლეობის დაშორების მანძილი მცირეა, აგრეთვე, მასალებისა და კონსტრუქციების ტრანსპორტირების დერეფანი გაივლის დასახლებულ პუნქტებში, თუმცა მოსახლეობაზე ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი. აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დამატებით შესწავლას და დასაბუთებას.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, უსიამოვნო სუნის გავრცელების წყაროდ შეიძლება ჩაითვალოს CW უჯრედების წინ მოწყობილი მიმღები და კვების კამერა. დოკუმენტის თანახმად, აღნიშნული კამერა იქნება დახურული ტიპის და, შესაბამისად, უსიამოვნო სუნის გავრცელება გამწმენდი ნაგებობიდან მოსალოდნელი არ იქნება. ხოლო საკანალიზაციო ქსელის ექსპლუატაციისას, ნორმალური ოპერირების პირობებში, სუნის გავრცელებას ადგილი ექნება საასენიზაციო მანქანების საშუალებით სეპტიკური ავზებისა და ჭების ამოსუფთავების პროცესში, რაც, დოკუმენტის თანახმად, მოხდება იშვიათ შემთხვევებში.

დოკუმენტის თანახმად, საპროექტო სამუშაოების განხორციელებისას ხმაურისა და ვიბრაციის გავრცელება დაკავშირებული იქნება სამშენებლო სამუშაოებთან. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ სამშენებლო სამუშაოების შესრულებისას გათვალისწინებული იქნება სხვადასხვა შემარბილებელი ღონისძიებები, ამასთან, ხმაურის წყაროები იქნება დროებითი ხასიათის. ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის წყარო იქნება გამწმენდი ნაგებობების მიმღებ და გასასვლელ კამერებში არსებული ტუმბოები. სკრინინგის განცხადების თანახმად, ტუმბოები განთავსებული იქნება დახურულ კამერებში და ხმაურის დასაშვებ დონეებზე გადაჭარბებას ადგილი არ იქნება.

პროექტის მომზადების ეტაპზე განხორციელდა საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარე არეალის ბოტანიკური და ზოოლოგიური კვლევები. დოკუმენტის თანახმად, გამწმენდი ნაგებობისა და კანალიზაციის მოწყობა და ექსპლუატაცია ბიომრავალფეროვნებაზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან დაკავშირებული არ იქნება.

პროექტის განხორციელებისას ნარჩენების წარმოქმნა მოსალოდნელია როგორც მშენებლობის, ისე - ექსპლუატაციის ეტაპზე. CW უჯრედების მოწყობისას მოსალოდნელია დაახლოებით 1800 მ³, ხოლო საკანალიზაციო ქსელის მოწყობისას დაახლოებით 2600 მ³ გრუნტის ამოღება. დოკუმენტის თანახმად, გამწმენდის ტერიტორიაზე ამოღებული გრუნტის ძირითადი ნაწილი გამოყენებული იქნება პროექტის მიზნებისთვის (ტერიტორიის ნიველირება, უკუყრილის მოწყობა, უჯრედების გვერდების ამაღლება და სხვ.), საკანალიზაციო ქსელის მოწყობისას ამოღებული გრუნტი დროებით განთავსდება თხრილების გასწვრივ, ხოლო შემდგომ მისი დიდი ნაწილი გამოყენებული იქნება უკუყრილების სახით. დარჩენილი გრუნტი გატანილი იქნება რეგიონში არსებულ სამშენებლო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე, სადაც ასევე

განხორციელდება მველი საკანალიზაციო ინფრასტრუქტურის დემონტაჟისას წარმოქმნილი ნარჩენების გატანა. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები გატანილი იქნება მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე, ხოლო სახიფათო ნარჩენები გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიას.

ექსპლუატაციის ეტაპზე ნარჩენები წარმოიქმნება ჩამდინარე წყლების მიმღებ კამერაში და გაწმენდის პროცესიდან. წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში აღნიშნულია, რომ წლის განმავლობაში გამწმენდ ნაგებობაში მოსალოდნელია 36 მ³ (2-3 სმ სისქის) ლამის წარმოქმნა. სკრინინგის განცხადების თანახმად, გამწმენდი ნაგებობის მცირე წარმადობიდან და წარმოქმნილი ლამის მცირე მოცულობიდან გამომდინარე, ლამის მუდმივი მართვის საჭიროება არ არსებობს და საპროექტო ნაგებობისათვის ინდივიდუალური სალამე მოედნის მოწყობა არ იგეგმება, წარმოქმნილი ლამი გატანილი იქნება შესაბამისი ნებართვის მქონე სალამე მოედანზე. დოკუმენტში აგრეთვე აღნიშნულია, რომ წყლის წმენდის პროცესში წარმოქმნილი ლამი წარმოადგენს კომპოსტს და მისი გამოყენება ასევე შესაძლებელია სასუქის სახით. სკრინინგის განცხადებაში გაურკვეველია „ფეკალური ლამის“ სტატუსი და არ არის დაზუსტებული მისი შემდგომი მართვის ღონისძიებები, რაც საჭიროებს სათანადო შეფასებასა და დასაბუთებას.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, ვინაიდან, საპროექტო გამწმენდი ნაგებობის განთავსება დაგეგმილია თბილი კლიმატის მქონე რეგიონში, CW უჯრედების გაყინვისა და გამწმენდში ბიოლოგიური რეაქციების შენელების ალბათობა მინიმალურია. ამასთან, დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ გამწმენდის სარკის ზედაპირის ფართობის სიმცირიდან გამომდინარე, მიკროკლიმატის ცვლილების რისკები მინიმალურია. თუმცა, დოკუმენტში წარმოდგენილი არ არის გამწმენდის სხვადასხვა კლიმატურ/ტემპერატურულ რეჟიმზე ფუნქციონირების მაჩვენებლები და ეფექტურობა, რაც საჭიროებს დამატებით შესწავლას და შეფასებას.

ვინაიდან საპროექტო ტერიტორიას ესაზღვრება ქობულეთის დაცული ტერიტორიები და მასთან ერთად ზურმუხტის ქსელის უბანი „ქობულეთი - GE0000060“, რომელიც წარმოადგენს როგორც ეროვნული, ასევე საერთაშორისო თვალსაზრისით მნიშვნელოვან დაცულ ტერიტორიას. აღნიშნულ დაცულ ტერიტორიას იცავს ბერნის კონვენცია. იგი ასევე წარმოადგენს საერთაშორისო მნიშვნელობის ჭარბტენიან ტერიტორიას და მინიჭებული აქვს „რამსარის“ სტატუსი. შესაბამისად, ნებისმიერი საქმიანობა, რომლის განხორციელებაც დაგეგმილია აღნიშნული ობიექტის სიახლოვეს, საჭიროებს დეტალურ შესწავლასა და შეფასებას.

ამასთან, იქიდან გამომდინარე, რომ პროექტში განხილული ჩამდინარე წყლის გაწმენდის ტექნოლოგია (ფიტო გაწმენდა ხელოვნური ტბორების გამოყენებით) საქართველოში ამ ეტაპზე არ გამოიყენება, მიზანშეწონილია დაგეგმილი საქმიანობა დეტალურად იქნეს შესწავლილი და შეფასებული. ამასთან, საჭიროა წარმოდგენილ იქნეს ჩამდინარე საკანალიზაციო წყლების სრული ბიოლოგიური გაწმენდის მაჩვენებლების სათანადო დასაბუთება.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ქობულეთის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში არ ყოფილა წარმოდგენილი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის, გამწმენდი ნაგებობის სპეციფიკის, მდებარეობისა და მოსახლეობასთან დაშორების მანძილის (90 მეტრი) გათვალისწინებით, დგინდება, რომ მოსალოდნელია, გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე, მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, რაც საჭიროებს დამატებით შესწავლას და შეფასებას.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის II დანართის მე-10 პუნქტის 10,6 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვბრძანებ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ქობულეთის მუნიციპალიტეტში სს „აჭარის წყლის ალიანსის“ ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის (N1) მოწყობა და ექსპლუატაცია დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. სს „აჭარის წყლის ალიანსი“ ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის შესაბამისად უზრუნველყოს სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „აჭარის წყლის ალიანსს“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „აჭარის წყლის ალიანსის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ქობულეთის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაგაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

გიორგი ხანიშვილი

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

